

Орієнтовне календарно-тематичне
планування

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЧИТАННЯ

До підручника Г. Сапун
за програмою Р. Шияна

4
КЛАС

Видавництво

™ «Підручники
і посібники»

Орієнтовне календарно-тематичне планування

До інтегрованого підручника Г. М. Сапун «Українська мова та читання»

(За програмою Р. Б. Шияна)

4 клас

Частина 1 (I семестр)		
№ з/п	Тема уроку	Дата
1.	ЛІТО, ДО ПОБАЧЕННЯ! ЗДРАСТУЙ, РІДНА ШКОЛО! Олена Пчілка «Як швидко літо проминуло!». ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО В 3 КЛАСІ. <i>Алфавіт.</i> Розташування 10–12 слів за алфавітом, орієнтуючись на першу, другу і третю літери у слові.	
2.	Звуки і букви. Вимова і написання слів з подовженими приголосними звуками. За Людмилою Кибалкою «Мрія Марії». Прогнозування орієнтовного змісту за заголовком.	
3.	За Олегом Буценом «Неприємна пригода». Поділ тексту на частини. Добір заголовків до частин.	
4.	Правила вимови і написання слів з апострофом.	
5.	Слово. Значення слова. Словосполучення з прямим і переносним значенням. Вимова і написання слова <i>восени</i> .	
6.	Лексичне значення слова. Омоніми. Юлія Хандожинська «Батьківщина».	
7.	Борис Комар «Уперте теля». Прогнозування змісту твору за заголовком. Читання за особами.	
8.	Борис Комар «Уперте теля». Складання плану тексту.	
9.	Синоніми. Антоніми. Робота зі словниками. Розігрування діалогу за поданими репліками. Вимова і написання слів <i>праворуч, ліворуч, увечері, вранці</i> .	
10.	РЗМ. Твір за ілюстрацією «Краса осіннього парку».	
11.	УКРАЇНА — ЦЕ МИ. Ліна Костенко «Усе моє, все зветься Україна». Визначення головної думки вірша. Будова слова. Спільнокореневі слова. Корінь слова. Префікс. Суфікс. Словотворчі вправи.	
12.	Наталя Гуркіна «Про Софію Київську». Зіставлення прочитаного з власним життєвим досвідом. Віртуальна екскурсія. Вимова і написання слова <i>державна</i> .	
13.	Правила вимови і написання слів з ненаголошеними голосними [e], [u]. Ната Гончаренко «Краса землі моєї». Словесне малювання.	
14.	Віктор Васильчук «Казка про Калинку». Переказ від імені персонажа. Поділ тексту на частини, добір заголовків до них.	
15.	Слова із сумнівними приголосними, що піддаються асиміляції (<i>просьба, боротьба, нігті, кігті</i>).	
16.	Слова з префіксами. Префікси <i>роз-, без-, з-, с-</i> . Григорій Фалькович «Примостився міст до міста». Складання діалогу «Я розмовляю з мостом».	
17.	За Наталією Клецовою «Наша любов». Складання іншої кінцівки оповідання. Проект «Вишиванка». Вимова і написання слова <i>творчість</i> .	
18.	Слова з префіксами <i>пре-</i> і <i>при-</i> . Мовне дослідження.	
19.	Слова зі співзвучними префіксами і прийменниками. Володимир Коломісць «Солодка земля». Визначення настрою вірша.	
20.	РЗМ. Переказ легенди «Три сторожі» за опорними словосполученнями.	
21.	Діагностична робота.	
22.	За Євгеном Білоусовим «Великий літописець». Визначення теми тексту. Вибірковий переказ.	
23.	За Євгеном Білоусовим «Великий літописець». Складання усної розповіді «Як виготовляли рукописні книги».	
24.	СВІТ КАЗКОВИЙ, СВІТ ПРЕКРАСНИЙ. Марія Солтис-Смирнова «Спортивні товариші». ІМЕННИК. Ознаки іменника як частини мови. Вимова і написання слів <i>трамвай, тролейбус</i> .	

25.	Побутові казки. <i>Українська народна казка «Всім бідам біда»</i> . Зіставлення ілюстрації та змісту казки. Створення коміксів до казки.	
26.	Іменники-синоніми та іменники-антоніми. Робота зі словниками. Вимова і написання слова <i>океан</i> .	
27.	Рід та число іменників. <i>Василь Сухомлинський «Де ночує водяна лілея?»</i> . Читання казки за особами. Складання продовження казки. Інсценізація.	
28.	Відмінювання іменників. Відмінки. Початкова форма іменників (форма називного відмінка однини). Мовне дослідження.	
29.	<i>Індійська народна казка «Казка про жадібного ювеліра»</i> . Театралізація казки. Вимова і написання слова <i>справедливість</i> .	
30.	РЗМ. Написання відгуку «Моя улюблена казка» за поданим планом і зразком.	
31.	<i>Марися Рудська «Чому полярні ведмеді не їдять пінгвінів»</i> . Складання продовження казки. Відмінювання іменників за зразком.	
32.	<i>Брати Грїмм «Королева бджіл»</i> (аудіоказка). Визначення особливостей казок.	
33.	Розрізнення відмінків іменників. Мовне дослідження «Визначення відмінків іменників».	
34.	<i>Марина Павленко «Вушка з абсолютним слухом»</i> . Театралізація казки. Складання висловлювання про власне ставлення до прочитаного.	
35.	Розрізнення давального і місцевого відмінків однини іменників жіночого роду. Мовне дослідження.	
36.	Чергування приголосних [г], [к], [х] та [з'], [ц'], [с'] перед закінченням -і в давальному і місцевому відмінках однини.	
37.	<i>Яків Жарко «Півник»</i> . Визначення емоційного стану персонажів казки. Складання запитань персонажам.	
38.	Чергування голосних [і] та [о], [е] в коренях іменників чоловічого та жіночого роду. Мовне дослідження.	
39.	РЗМ. Складання казки за серією малюнків та опорними словами.	
40.	Резервний урок.	
41.	ЛЕГЕНДИ, МІФИ. <i>Легенда «Роса»</i> . Переказування тексту. Закінчення іменників жіночого роду в родовому відмінку однини. Мовне дослідження.	
42.	<i>Легенда «Як виникли Карпати»</i> . Поділ легенди на частини. Переказування тексту. Складання порівняльної таблиці «Легенда — казка».	
43.	Закінчення іменників чоловічого роду в родовому відмінку однини. Мовне дослідження. Робота з орфографічним словником. Вимова і написання слова <i>футбол</i> . Складання діалогу.	
44.	Паралельні форми іменників чоловічого роду — назв істот у давальному й місцевому відмінках однини.	
45.	<i>Легенда «Чому пес живе коло людини»</i> . Складання запитань за змістом легенди. Робота з фразеологізмами. Створення коміксів.	
46.	Закінчення іменників чоловічого та жіночого роду в орудному відмінку однини. Мовне дослідження. Складання усних повідомлень за допомогою схем.	
47.	Закінчення іменників жіночого роду з основою на м'який приголосний в орудному відмінку однини. Складання усного повідомлення за допомогою схеми.	
48.	Поняття про міф. <i>Міф «Як Бог створив чоловіка»</i> . Відмінювання іменників у множині.	
49.	<i>Міф «Нитка Аріадни»</i> . Робота з фразеологізмами. Складання есе із заголовком-фразеологізмом.	
50.	РЗМ. Відтворення деформованого тексту. <i>Легенда «Татарське зілля»</i> .	
51.	<i>Легенда «Чому Дощ іде, коли косять»</i> . Складання запитань за змістом легенди. Закінчення іменників у родовому відмінку множини. Написання слів <i>взимку, влітку</i> .	
52.	Закінчення іменників у місцевому відмінку множини. Узагальнення вивченого за темою «Іменник».	
53.	Діагностична робота.	
54.	БАЙКИ. ГУМОРИСТИЧНІ ТВОРИ. <i>Леонід Глібов «Коник-стрибунець»</i> . Читання байки за особами. Визначення головної думки байки. Створення коміксів.	
55.	ПРИКМЕТНИК. Ознаки прикметника як частини мови. Написання слова <i>спільнота</i> .	

56.	Зв'язок прикметників з іменниками. Написання слова <i>наполегливість</i> .	
57.	Прикметники-синоніми та прикметники-антоніми. Роль прикметників у художніх текстах. <i>Ольга Науменко</i> «Яка хата, такий тин, який тато, такий син». Визначення ставлення авторки до описаних подій.	
58.	Змінювання прикметників за родами та числами. Складання есе «Хліб — це святиня» (за серією малюнків).	
59.	Змінювання прикметників разом зі зв'язаними з ними іменниками за відмінковими питаннями. Мовне дослідження.	
60.	РЗМ. Твір-опис за картиною Івана Марчука «Місячна ніч».	
61.	<i>Євген Бандуренко</i> «Чого не тоне пароплав». Інсценізація за змістом вірша. Прикметники з м'яким кінцевим приголосним основи в різних відмінкових формах.	
62.	Визначення граматичної форми прикметника (рід, число, відмінок) за іменником, з яким він зв'язаний.	
63.	<i>Михайло Слабошпицький</i> «Що ж буде з Костиком?». Передбачення змісту твору за заголовком.	
64.	<i>Михайло Слабошпицький</i> «Що ж буде з Костиком?». Зіставлення змісту та ілюстрацій. Переказування твору від імені персонажа.	
65.	ЗАЧАРУВАЛА ВСЕ ЗИМА. <i>Сергій Гордієнко</i> «Зима-художниця». Репродукція картини Сергія Шишка «Парк узимку». Правопис прикметників на <i>-ський, -цький, -зький</i> .	
66.	<i>Анатолій Камінчук</i> «Усі дерева в інеї». Словесне малювання. Уживання знака м'якшення перед закінченням прикметників.	
67.	<i>Леся Українка</i> «Мамо, іде вже зима». Словесне малювання. Інсценізація вірша.	
68.	Утворення форм ступенів порівняння прикметників. Написання слова <i>температура</i> .	
69.	Відмінювання прикметників у множині.	
70.	РЗМ. Детальний переказ тексту <i>Зінаїди Грісвої</i> «Як звірята Наталочці допомогли».	
71.	Діагностична робота.	
72.	ЧИСЛІВНИК. Ознаки числівника як частини мови.	
73.	Слухання колядки «Добрий вечір тобі, пане господарю». Складання різдвяно-новорічного календарика. Уживання правильних форм числівників на позначення часу протягом доби. Написання слова <i>мільйон</i> .	
74.	<i>Євген Шморгун</i> «Друге тепло». Детальний переказ оповідання. Вимова і написання числівників.	
75.	Складання числових лічилок. Вимова і написання числівників 50, 60, 70, 80, 90, 100 у формі родового відмінка. Мовне дослідження.	
76.	Діагностична робота.	
77.	РЗМ. Складання новорічно-різдвяних привітань.	
78–80.	Резервні уроки.	

Орієнтовне календарно-тематичне планування

До інтегрованого підручника Г. М. Сапун «Українська мова та читання»

(За програмою Р. Б. Шияна)

4 клас

Частина 2 (II семестр)		
№ з/п	Тема уроку	Дата
1.	КНИГИ — БЕЗЦІННИЙ СКАРБ. Олександр Афонін «Книжковий світ — то особливий світ...». ЗАЙМЕННИК. Основні ознаки займенників як частини мови.	
2.	Ганна Черинь «Пригоди української книжки». Обмін думками «Як я обираю книгу для читання».	
3.	Особові займенники. Складання діалогу «Пам'ятники книгам».	
4.	Любов Відута «Я у мріях побувала...». Добір заголовка до вірша. Відмінювання особових займенників першої та другої особи.	
5.	Відмінювання займенників третьої особи.	
6.	Лідія Повх «У бібліотеці». Обмін думками «Які книги (паперові чи електронні) цікавіше читати?». Діалог «Аудіокнига — це економія часу».	
7.	За Мариною Кірносогою «Книжка». Складання плану тексту. Театралізація уривків.	
8.	Написання займенників з приєдниками.	
9.	Діагностична робота.	
10.	ЦІКАВИНКИ ЗВІДУСІЛЬ. РЗМ. Складання реклами.	
11.	Григорій Єлизаветін «Як торгували в давнину?» ДІЄСЛОВО. Основні ознаки дієслова як частини мови.	
12.	Леонід Талалай «Ми підемо до лісу...». Добір заголовка до вірша. Дієлова-синоніми та дієлова-антоніми.	
13.	За Лесею Москаленко «З життя рукавичок». Складання опису «Екорукавички». Роль дієслів у текстах. Написання слова <i>гардероб</i> .	
14.	За Віктором Калашиниковим «Як оживають малюнки». Складання сценарію мультфільму.	
15.	Неозначена форма дієслова.	
16.	Змінювання дієслів за часами.	
17.	За матеріалами інтернет-джерел «Навіщо бобри будують дамби?» Визначення типу тексту. Змінювання дієслів за числами.	
18.	Змінювання дієслів теперішнього часу за особами й числами.	
19.	ЛЮБИТИ ПРИРОДУ — ЦІНУВАТИ ЖИТТЯ. За Наталією Дев'ятко «Павук». Характеристика персонажа. Поділ тексту на частини. Добір заголовків до частин.	
20.	РЗМ. Творчий переказ тексту за колективно складеним планом. За Миколою Вінграновським «Волохань».	
21.	Змінювання дієслів майбутнього часу за особами й числами.	
22.	Правопис особових закінчень дієслів у теперішньому і майбутньому часі (з використанням алгоритму з опорою на третю особу множини).	
23.	Марія Солтис-Смирнова «Як ставок чистили». Порівняння творів, різних за жанрами, схожих за тематикою.	
24.	Василь Вітка «Галка». Визначення головної думки вірша. Змінювання дієслів минулого часу за числами і родами (в однині).	
25.	Вимова і написання дієслів на <i>-ся (-сь)</i> .	
26.	Микола Яненко «Спасибі вам, дельфіни!». Складання плану тексту. Складання «хмари слів» на морську тематику за змістом тексту.	
27.	Вживання дієслів у правильних граматичних формах у власному мовленні. Написання слова <i>дисципліна</i> .	
28.	За Наталією Гуркіною «Метелики». Визначення реального та казкового в тексті. Складання іншої кінцівки твору.	

29.	Не з дієсловами. Узагальнення вивченого про дієслово.	
30.	СВІТ ДИТИНСТВА У ПРОЗІ ТА ПОЕЗІЇ. РЗМ. Обґрунтування вибору заголовка тексту. <i>Анатолій Григорук «Куди вітрець, туди й розумець».</i>	
31.	Діагностична робота.	
32.	Резервний урок.	
33.	<i>Іван Андрусяк «Добре знати іноземні мови».</i> ПРИСЛІВНИК. Прислівник як частина мови. Написання слів <i>вперед, попереду.</i>	
34.	<i>Тетяна Винник «Буває».</i> Добір інших заголовків до твору. Обґрунтування своєї думки. Прислівники-синоніми та прислівники-антоніми. Написання слів <i>назад, ззаду.</i>	
35.	<i>Всеволод Нестайко «Незнайомець»</i> (уривок з повісті-казки «В Країні Сонячних Зайчиків»).	
36.	<i>Всеволод Нестайко «Незнайомець»</i> (уривок з повісті-казки «В Країні Сонячних Зайчиків»). Визначення емоційного стану головного персонажа.	
37.	Доречне вживання прислівників. Написання слів <i>щодня, щотижня, щогодини.</i>	
38.	<i>Марина Павленко «Найда»</i> (уривок з книги «Миколчині історії»). Переказування твору від імені персонажа.	
39.	Дослідження будови прислівників.	
40.	РЗМ. <i>За Василем Сухомлинським «Що посієш, те й пожнеш».</i> Складання плану оповідання. Власна оцінка вчинків персонажа прочитаного тексту.	
41.	Діагностична робота.	
42.	Резервний урок.	
43.	СТАНЬ УСПІШНИМ! <i>Ліна Костенко. «Бузиновий цар».</i> Словесне малювання.	
44.	<i>Бруно Ферреро «Дуб і Троянда».</i> Визначення головної думки твору. РЕЧЕННЯ. Види речень за метою висловлювання та інтонацією.	
45.	Головні та другорядні члени речення. Граматична основа речення. Підмет і присудок як головні члени речення.	
46.	Зв'язок слів у реченні.	
47.	<i>За матеріалами інтернет-джерел «Як український емігрант добився успіху».</i> Проект «Наші успішні земляки». Написання слова <i>кілометр.</i>	
48.	Однорідні члени речення.	
49.	РЗМ. Складання есе «Я хочу бути успішною людиною». Написання слова <i>урівноваженість.</i>	
50.	<i>За матеріалами інтернет-джерел «Ігри нескорених».</i> Написання слова <i>оптимізм.</i>	
51.	Розділові знаки в реченнях з однорідними членами.	
52–53.	<i>За Тетяною Череп-Пероганич «Вітерець мандрує по Україні».</i> Інсценізація уривків п'єси.	
54.	<i>За Тетяною Череп-Пероганич «Вітерець манрує по Україні».</i> Визначення основної думки п'єси.	
55.	Узагальнення вивченого про речення.	
56.	Діагностична робота.	
57.	Резервний урок.	
58.	РЗМ. <i>Крилата (Любов Пікас) «У кожного свій талант».</i> Написання твору з обґрунтуванням своєї думки.	
59.	ЗЕМЛЯ СТРІЧАЄ КВІТАМИ ВЕСНУ. <i>Микола Лисич «Квітень».</i> <i>Тетяна Яблонська «На лісовій галявині»</i> (репродукція).	
60.	ТЕКСТ. Повторення вивченого про текст. <i>Олександр Копиленко «Сади цвітуть!»</i>	
61.	<i>Ярема Гоян «Великдень».</i> Роль слів у побудові тексту.	
62.	<i>Василь Сухомлинський «Шпак прилетів».</i> Поділ тексту на частини. План.	
63.	<i>Анатолій Григорук «Сопілонька з калиноньки, ясенове денце».</i> Вибірковий переказ тексту.	
64–65.	<i>За Володимиром Бондаренком «Сезон тиші».</i> Складання тексту-міркування за поданими твердженням і висновком. Написання слів <i>по-перше, по-друге, по-третє.</i>	
66–67.	СІМ'Я ДЛЯ НАС ДОРОЖЧА НАД УСЕ. <i>За Мариною та Сергієм Дяченками «Летючий капелюх».</i> Визначення реальних та фантастичних подій у тексті. Словесний	

	опис фантастичних персонажів. Складання запитань для інтерв'ю з фантастичними істотами.	
68.	Розрізнення художніх та науково-популярних текстів.	
69.	РЗМ. Лев Квітко «Бабусині руки». Опис зовнішності людини. Написання слова <i>портрет</i> .	
70.	<i>За матеріалами інтернет-джерел «День матері».</i> Особливості тексту-есе.	
71.	<i>Віра Правоторова «З дідусем у зорельоті».</i> Узагальнення вивченого про текст.	
72.	Діагностична робота.	
73.	Резервний урок.	
74.	<i>За Ігорем Росоховатським «Універсальні ліки».</i> Поділ тексту на частини. Добір заголовків до частин.	
75.	<i>За Ігорем Росоховатським «Універсальні ліки».</i> Вибірковий переказ.	
76.	ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО У 1-4 КЛАСАХ. Частини мови.	
77.	<i>За матеріалами інтернет-джерел «День Вишиванки».</i> Проєкт «День вишиванки».	
78.	Діагностична робота.	
79.	<i>Микола Сингаївський «Що сказало сонце?».</i> Узагальнення вивченого за рік.	
80–85.	Резервні уроки.	